

ਗੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (ਨਰੂਲਾ, ਜ.)

ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੋਹਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 15 ਜੂਨ, 1971 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ <math>c> ਅਟੈਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਟੈਕਸ ਆਰ ਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ 15 ਜੂਨ 1971 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ; ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(10) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 15 ਜੂਨ, 1971 ਦੇ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਐਨੈਕਸਚਰ 'Z' ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਟੈਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਬੇਝਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਉਚਿਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਰੀਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.

ਗੁਲਵੰਤ ਕੌਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।— ਜਵਾਬਦੇਹ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1309.

18 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

1908 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ V) — ਆਰਡਰ 6, ਨਿਯਮ 17 — ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਨਵਾਂ ਬਚਾਅ — ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ — ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧ — ਕੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 6, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬਚਾਅ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ! ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . (ਪਾਰਾ 2, 3 ਅਤੇ 5)

1908 ਦੇ ਐਕਟ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਏ), ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ। ਮਿਤੀ 10 ਨਵੰਬਰ, 1971। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਟੀ.ਐਸ ਮਾਂਗਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 1 ਤੋਂ 3.

ਨਿਰਣਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ। 18 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਡਾਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੂੰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਤੋਹਫਾ ਜੁਬਾਨੀ ਸੀ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਪਰੈਲ, 1956 ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਮਦਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 3) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਬਚਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 10 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

Gulwant Kaur v. Mohinder Singh, etc. (R. S. Narula, J.)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਨਵਾਂ ਆਧਾਰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਵਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਸੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ ਗੋਇਲ ਨੇ *ਰਘਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਆਦਿ* ਬਨਾਮ *ਚੇਤ ਰਾਮ*, (1) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬਚਾਅ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ *ਰਘਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ* ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਤਾਰਾ ਵਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। *ਰਘਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਆਦਿ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(3) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਐਸ. ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਮਾਈ ਲਾਰਡ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ *ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ* ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, (2) ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਦੋਂ

(1) 1971 ਕਰ. ਐਲਜੇ 612

(2) 1971 PLR 830

' ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਧਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਰੂਲ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। *ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

ਕੋਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। , ਉਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਜੇ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

(4) ਕਰਮ ਦਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਬਨਾਮ ਮੋਹਮ ਪਾਦ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ , (3) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 'ਗੈਰ-ਵੰਸ਼' ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਬਦ "ਗੈਰ-ਵੰਸ਼" ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ "ਪੂਰਵਜ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1942 ਲਾਹ. 1.

Gulwant Kaur v. Mohinder Singh, etc. (R. S. Narula, J.)

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।

(5) ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ *ਮੁਨੀਅੱਪਾ ਚੇਟੀ* (4) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਲੇਨ ਟਿਫ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(6) ਏ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ ਐਂਡ ਸਨਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਮੋਦਰ ਵੈਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟੇਸ਼ਨ, (5) ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਮਾਂਗਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ, ਅਰਥਾਤ ਉਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਟੈਚੂ ਟੋਰੀ ਪੀਰੀਅਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏ ਕੇ ਗੁਪਤਾ ਐਂਡ ਸਨਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(7) ਚੁਨਿਆਲਾਲ ਬਨਾਮ ਦੇਵਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, (6) ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ।

(4) ' AIR1956MMad.31679.

(5) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 96.

(6) ਏਆਈਆਰ 1948 ਨਾਗ 119.

ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਮੂਲ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਸਿਰਫ਼ ਅਥਾਵਾ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਨ, ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਈਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿਚ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲਈ **ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੋਧ** ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ **ਅਤੇ** ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਸਮੂਹ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ **ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਫਰੰਟ ਵਿੱਚ** ਕੋਈ **ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ** ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ **ਕੀਤੇ** ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵੇਕ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ.

(9) ਸ੍ਰੀ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੋਧ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "**ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ** ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ **ਮਿਸ਼ਰਤ** ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ. ਮਨਚੰਦਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ (ਐਮ. ਅਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਿਰ ਨਵੇਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਬੋਝ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ

Gulwant Kaur v. Mohinder Singh, etc. (R. S. Narula, J.)

ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਖੰਡਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ।

(10) ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ .t ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਉਸਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 100 ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 21 ਫਰਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ. ਐਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸ

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਹਵਾਲਾ

ਆਈ

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ,
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਐਮ ਐਲ ਮਨਚੰਦਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ।- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1970 ਦਾ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 11

24 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ (1953 ਦਾ XXXIX)— ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6— ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਖੜ੍ਹੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ।
—ਕੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿਸੇਵਾਰ ਹੈ।